

De fire FEST-faktorer

Sådan kan universiteterne styrke studerendes
faglige udbytte, trivsel og gennemførelse

De fire FEST-faktorer

© 2026 EVA (Danmarks Evalueringsinstitut)
Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

ISBN tryk: 978-87-7182-854-2
ISBN www: 978-87-7182-853-5

Design: Essensen
Trykt hos Stibo Complete A/S

Bestilles hos:
Danmarks Evalueringsinstitut
(Danmarks Evalueringsinstitut)

T +45 35 55 01 01
eva@eva.dk
www.eva.dk

Styrk de studerendes faglige udbytte, trivsel og gennemførelse med de fire FEST-faktorer

I en ny undersøgelse identificerer EVA fire faktorer, som universiteterne kan bruge som pejlemærker i arbejdet med at styrke studerendes faglige udbytte, trivsel og gennemførelse.

Universiteterne har en central opgave i at sikre, at de studerende gennemfører deres uddannelse, trives med at studere – og ikke mindst, at de får et højt fagligt udbytte. Men hvilke faktorer er det vigtigst for universitetsledelser, undervisere, studieledere og vejledere at have fokus på for at løse opgaven?

Det har EVA belyst med en omfattende undersøgelse af, hvilke dele af studielivet der hænger tættest sammen med universitetsstuderendes frafaldsrisiko, karakterer og trivsel.

Undersøgelsen viser, at særligt fire faktorer, som det er muligt at fremme i en uddannelseskontekst, har betydning:

F Fagligt engagement

E Efficacy

S Samarbejde

T Tilhør

Tilsammen betegner vi dem som FEST-faktorerne.

Studerende, der scorer højt på disse faktorer, har større sandsynlighed for at gennemføre, få et højt fagligt udbytte og opleve trivsel.

I dette hæfte præsenterer vi de fire faktorer og viser, hvordan de hænger sammen med studerendes faglige udbytte, frafald og trivsel.

Hæftet er særligt målrettet ledelse og undervisere på universiteter og kan bidrage til, at man på de enkelte uddannelser beskæftiger sig med, hvordan man kan fremme FEST-faktorerne.

FEST

Fagligt engagement

Kort fortalt

Fagligt engagement handler om, i hvilken grad de studerende er interesserede i det faglige indhold, oplever det som brugbart og arbejder aktivt med stoffet. Det omfatter både følelsesmæssigt engagement (interesse og oplevelse af relevans) og kognitivt engagement – fx vedholdenhed i mødet med svært stof og evnen til at

forbinde ny viden med eksisterende viden (indsatsregulering og elaborering). Ifølge EVA's undersøgelse er fagligt engagement den faktor, der ser ud til at have størst betydning på tværs af studerendes frafaldsrisiko, karakterer og trivsel, også når der korrigeres for en række baggrundsforhold.

Hvordan måler man fagligt engagement?

Fagligt engagement er undersøgt i EVA's førsteårsundersøgelse blandt studerende på universiteterne.

Svarene bruges til at forstå niveauet af den enkelte studerendes faglige engagement. De fire spørgsmål er:

- 1 Jeg er meget interesseret i det faglige indhold af uddannelsen.
- 2 Jeg tror, at jeg kommer til at bruge det, jeg lærer i mine nuværende fag, når jeg har færdiggjort min uddannelse.

- 3 Når jeg læser til mine nuværende fag, forsøger jeg at relatere nyt stof til det, jeg i forvejen ved om emnet.
- 4 Selv når noget på uddannelsen ikke interesserer mig, bliver jeg ved med at arbejde, indtil jeg er færdig med det, jeg skal.

De studerende blev spurgt "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?" og havde følgende svarmuligheder: [Helt enig; Overvejende enig; Hverken enig eller uenig; Overvejende uenig; Helt uenig; Ved ikke; Ikke relevant].

Studerende med højt fagligt engagement har:

19 procent-point

lavere frafaldsrisiko end studerende med en lav grad af fagligt engagement.

1,2 karakter-point

højere karaktergennemsnit end studerende med en lav grad af fagligt engagement.

16 procent-point

lavere risiko for mistrivsel end studerende med en lav grad af fagligt engagement.

ANBEFALING

Sådan kan universiteterne fremme studerendes faglige engagement

Fagligt engagement kan fremmes gennem undervisningen og de rammer, den finder sted i. Det handler således i høj grad om kerneydelsen, hvor universitetsundervisere og -ledelser har væsentlige handlemuligheder. Baseret på eksisterende viden kan universiteterne bl.a. fremme fagligt engagement ved at:

- **Sætte fokus på fagligt engagement i undervisningen;** understøtte underviserne i at stimulere de studerendes faglige interesse og oplevelse af relevans ved at inddrage forskellige perspektiver, fx varierede eksempler, cases og anvendelser, og ved at hjælpe de studerende med at skabe forbindelse til eksisterende viden fra andre fag og sammenhænge.
- **Tilrettelægge sammenhængende undervisningsforløb,** hvor underviserne har tid og mulighed for at drøfte og udvikle undervisningen og koordinere indhold, progression og krav.
- **Understøtte strukturer, der fremmer aktiv deltagelse,** fx gennem skemaer, tilrettelæggelse og bedømmelsesformater, der lægger op til fremmøde og engagement.

FEST

Efficacy (self-efficacy)

Kort fortalt

Efficacy, også kendt som self-efficacy, handler om de studerendes tro på egne evner i relation til de faglige krav og udfordringer, de møder på uddannelsen. Det afspejler deres forventning om at kunne lykkes fagligt. EVA's undersøgelse viser, at self-efficacy hænger sammen med både

karakterer, frafaldsrisiko og risiko for mistrivsel. De studerendes self-efficacy ser dermed ud til at være vigtig for både de studerendes motivation for at fortsætte på uddannelsen, deres faglige udbytte og deres trivsel.

Hvordan måler man self-efficacy?

Self-efficacy handler om de studerendes egen vurdering af deres evner til at håndtere de faglige krav, de møder på uddannelsen. Det er undersøgt i EVA's førsteårsundersøgelse blandt studerende på universiteterne.

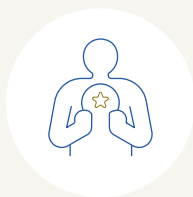
Svarene bruges til at forstå niveauet af den enkelte studerendes self-efficacy. De fire spørgsmål er:

- 1 Jeg er sikker på, at jeg kan forstå det sværeste litteratur i de nuværende fag på min uddannelse.
- 2 Jeg er sikker på, at jeg kan forstå de grundlæggende begreber, der undervises i i de nuværende fag på min uddannelse.

- 3 Jeg er sikker på, at jeg kan forstå de mest komplekse emner, jeg bliver præsenteret for i de nuværende fag på min uddannelse.
- 4 Jeg er sikker på, at jeg kan mestre de færdigheder, der undervises i i de nuværende fag på min uddannelse.

De studerende havde følgende svarmuligheder: Hvor godt beskriver de følgende udsagn dig som studerende? [Helt perfekt; I høj grad; I nogen grad; I ringe grad; Slet ikke].

Studerende med høj self-efficacy har:

10 procent-point

lavere frafaldsrisiko end studerende med lav self-efficacy.

1,2 karakter-point

højere karaktergennemsnit end studerende med en lav grad af self-efficacy.

17 procent-point

lavere risiko for mistriivsel.

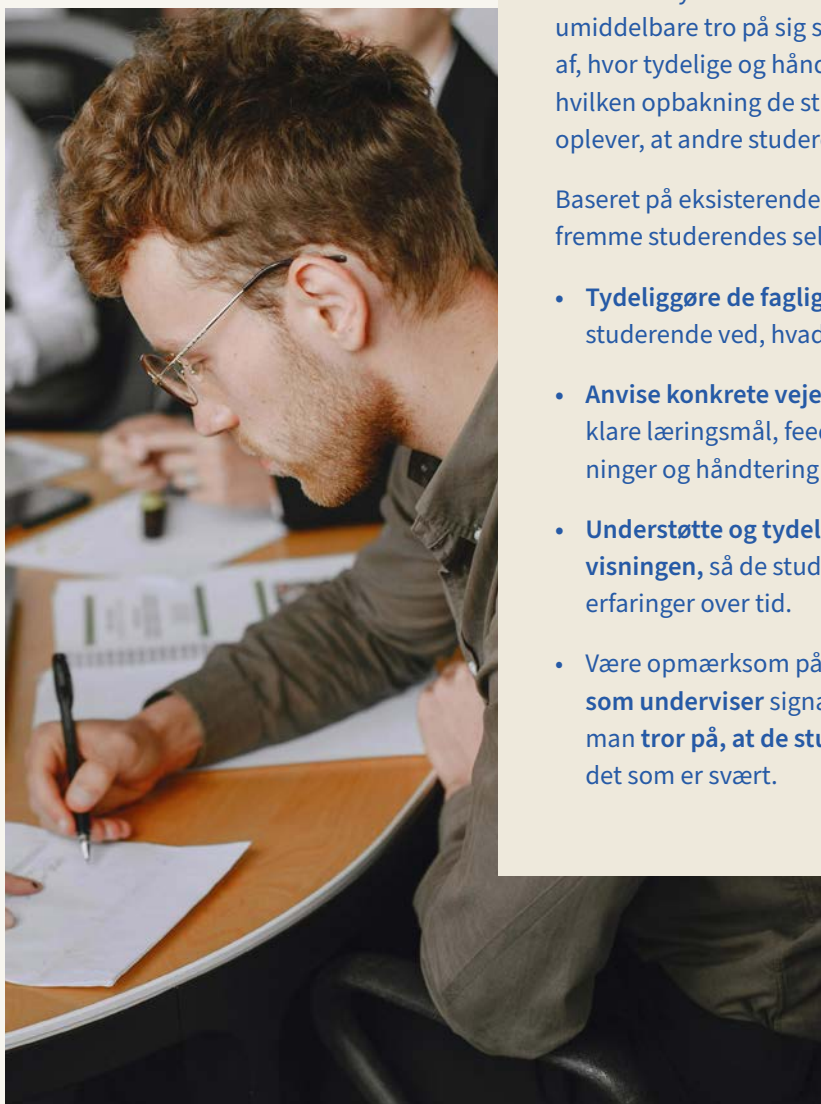
ANBEFALING

Sådan kan universiteterne fremme self-efficacy

Self-efficacy formes ikke alene af den enkelte studerendes umiddelbare tro på sig selv, men kan fx også være påvirket af, hvor tydelige og håndterbare de faglige krav opleves, hvilken opbakning de studerende oplever, og hvordan de oplever, at andre studerende er lykkedes.

Baseret på eksisterende viden kan universiteterne bl.a. fremme studerendes self-efficacy ved at:

- **Tydeliggøre de faglige krav og forventninger**, så de studerende ved, hvad der kræves for at lykkes.
- **Anvise konkrete veje til at opfylde kravene**, fx gennem klare læringsmål, feedback og eksempler på gode løsninger og håndtering af fagligt stof.
- **Understøtte og tydeliggøre progression i undervisningen**, så de studerende opbygger mestringserfaringer over tid.
- Være opmærksom på, at det har betydning, om man **som underviser** signalerer over for de studerende, at man **tror på, at de studerende kan lykkes**, også med det som er svært.

FEST

Samarbejde om faglige spørgsmål

Kort fortalt

Samarbejde om faglige spørgsmål handler om de studerendes oplevelse af det generelle samarbejde på studiet. Det omfatter fx samarbejde gennem faglige diskussioner, sparring og viden-delning. EVA's undersøgelse viser, at samarbejde om faglige spørgsmål har stor betydning for studerendes frafaldsrisiko, karakterer

og trivsel. Vi har også undersøgt betydningen af samarbejde i studiegrupper, og det ser ud til, at det generelle samarbejde på studiet har større betydning end samarbejdet i den enkelte studie-gruppe. Resultaterne omfatter det generelle samarbejde.

Hvordan måler man samarbejde?

Samarbejde dækker både samarbejde i studiegrupper og bredere faglig interaktion med medstuderende. Det er undersøgt i EVA's førsteårsundersøgelse blandt studerende på universiteterne. Samarbejde måles vha. i alt seks spørgsmål om hhv. generelt samarbejde og gruppesamarbejde. Svarene bruges til at forstå niveauet af den enkelte studerendes samarbejde og gruppesamarbejde.

Samarbejde

- 1 Jeg diskuterer flere gange om ugen fagligt indhold fra studiet med en eller flere af mine medstuderende.
- 2 Jeg oplever, at stemningen på min uddannelse er præget af samarbejde.
- 3 Jeg spørger ofte andre studerende om hjælp, hvis jeg er usikker på noget fagligt.

Gruppesamarbejde

- 4 Vi hjælper hinanden, hvis nogen i gruppen har faglige vanskeligheder.
- 5 Vi hjælper hinanden, hvis nogen i gruppen har personlige vanskeligheder.
- 6 Vi snakker sammen om ting ved uddannelsen, som vi synes er svære.

De studerende havde følgende svarmuligheder: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? [Helt enig; Overvejende enig; hverken enig eller uenig; Overvejende uenig; Helt uenig; Ved ikke; Ikke relevant].

Studerende, der oplever en høj grad af samarbejde har:

12 procent-point

lavere frafaldsrisiko end studerende med en lav grad af samarbejde.

0,6 karakter-point

højere karaktergennemsnit end studerende med en lav grad af samarbejde.

15 procent-point

lavere risiko for mistrivsel end studerende med en lav grad af samarbejde.

ANBEFALING

Sådan kan universiteterne fremme samarbejde

Samarbejde opstår primært mellem de studerende, men universiteternes rammesætning og faciliteter har stor betydning for, hvordan og hvor ofte det finder sted. Baseret på eksisterende viden kan universiteterne bl.a. fremme samarbejde ved at:

- **Understøtte dannelsen af studiegrupper** og give de studerende redskaber til at opbygge velfungerende samarbejder og håndtere uenigheder i grupperne.
- **Tilrettelægge undervisningen, så den inviterer til faglig interaktion**, fx gennem diskussioner, fælles opgaveløsning og videndeling.
- **Være opmærksomme på de rammer, underviserne sætter**, også for samarbejde uden for faste grupper.

FEST

Tilhør

Kort fortalt

Tilhør handler om de studerendes oplevelse af at høre til på deres uddannelse. Det afhænger både af faglige og sociale forhold og af, om de studerende oplever at indgå i og blive anerkendt som del af et fagligt fællesskab. Et aspekt af tilhør er de studerendes oplevelse af social tilknytning til andre studerende, som er det, vi har målt i denne analyse.

EVA's undersøgelse viser, at de studerendes sociale tilknytning er vigtig for at mindske risikoen for frafald og risikoen for mistrivsel. Den sociale tilknytning er særlig vigtig for de studerendes trivsel og bliver blandt andet formet i overgangen til universitetslivet, hvor de studerende i løbet af studiestarten har mulighed for at danne mange nye relationer.

Hvordan måler man social tilknytning?

Social tilknytning betegner den studerendes oplevelse af at være tilknyttet andre studerende på uddannelsen.

Det er undersøgt i EVA's førsteårsundersøgelse blandt studerende på universiteterne. Social tilknytning måles vha. fire spørgsmål. Svarene bruges til at forstå niveauet af den enkelte studerendes oplevede niveau af social tilknytning. De fire spørgsmål er:

- 1 Jeg har en eller flere studiekammerater, som jeg ses med i fritiden og laver ting med, som ikke relaterer sig direkte til studiet.

- 2 Jeg prøver at få alle mine medstuderende med i fællesskaber på studiet.

- 3 Når jeg går til undervisning, kender jeg så godt som alle på holdet og ved, hvem de er.

- 4 Jeg oplever, at mine medstuderende ved, hvem jeg er.

De studerende havde følgende svarmuligheder: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? [Helt enig; Overvejende enig; hverken enig eller uenig; Overvejende uenig; Helt uenig; Ved ikke; Ikke relevant].

Studerende, der oplever høj grad af social tilknytning har:

9 procent-point

lavere frafaldsrisiko end studerende med lav grad af social tilknytning.

0,3 karakter-point

højere karaktergennemsnit end studerende med en lav grad af social tilknytning.

16 procent-point

lavere risiko for mistroisvel.

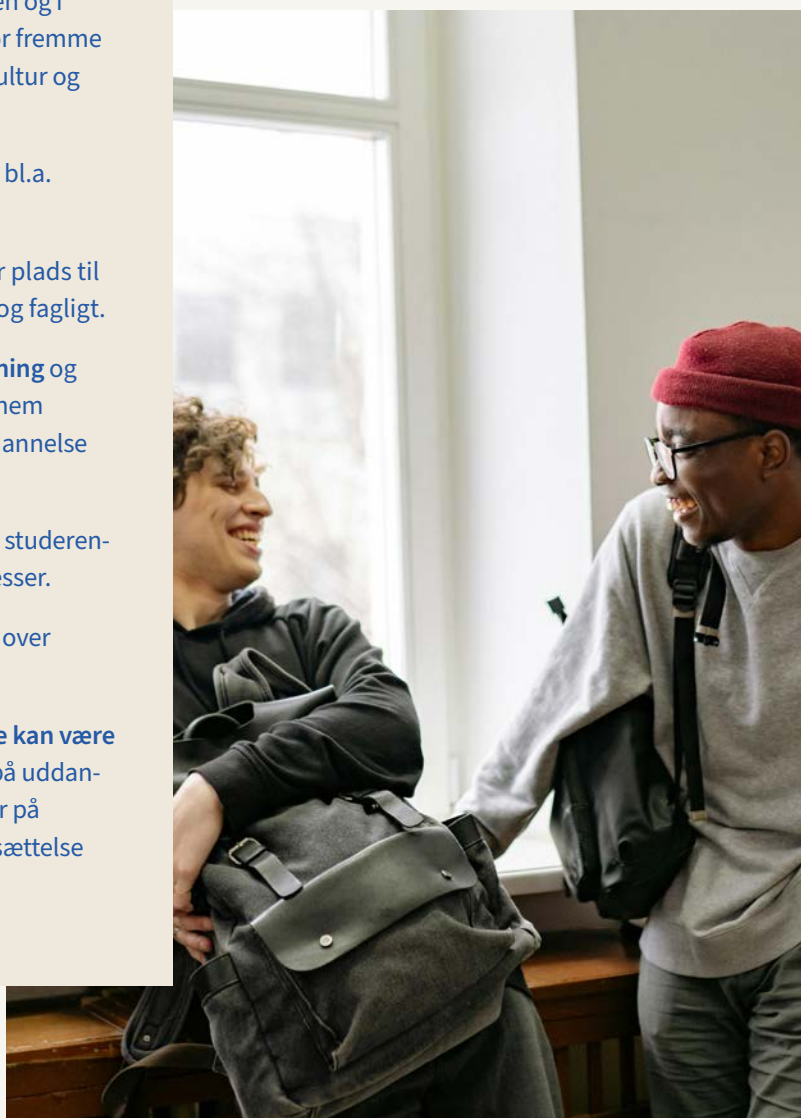
ANBEFALING

Sådan kan universiteterne styrke tilhør

Tilhør formes både i undervisningen, i studiestarten og i det bredere studiemiljø. Universiteterne kan derfor fremme tilhør i mange sammenhænge gennem rammer, kultur og organisering.

Baseret på eksisterende viden kan universiteterne bl.a. styrke tilhør ved at:

- **Sikre en inkluderende studiestart**, hvor der er plads til forskellige måder at deltage på – både socialt og fagligt.
- **Skabe rammer, som muliggør relationsopbygning** og uformelle møder mellem studerende, bl.a. gennem systematisk arbejde med skemalægning, holddannelse og understøttelse af gruppearbejde.
- **Understøtte frivillighed og studiemiljøer**, hvor studerende kan mødes om både faglige og sociale interesser.
- **Give de studerende indflydelse** på og ejerskab over elementer i de fysiske rammer.
- **Have opmærksomhed på, at nogle studerende kan være i særlig risiko** for at opleve, at de ikke hører til på uddannelsen, fx hvis de er den første i familien, der går på universitetet, eller hvis de har en funktionsnedsættelse eller tilhører en minoritet.

Her kan du læse mere om FEST-faktorerne:

FEST-faktorerne stammer fra et større projekt om fagligt udbytte, trivsel og gennemførelse for universitets-studerende, hvor der både er gennemført vindensopsamlinger samt større kvantitative og kvalitative undersøgelser. Projektet udføres af EVA med støtte fra Novo Nordisk Fonden. Det ligger i forlængelse af tidligere undersøgelser som EVA har gennemført, som har omhandlet dele af FEST-faktorerne.

Du kan læse mere om grundlaget for udarbejdelsen af FEST-faktorerne her:

- *Hvad fremmer gennemførelse, fagligt udbytte og trivsel på universitetet?* (2026)
- *God undervisning på universitetet. Viden og inspiration til undervisere og ledelse* (2026)
- *Sociale studiemiljøer på universitetet. Viden og inspiration til ledelse, undervisere og studerende* (2026)
- *Organisering og fysiske rammer på universitetet. Viden og inspiration til ledelse og administration* (2026)
- *Videregående uddannelsers arbejde med studiemiljø* (2022)
- *Studerendes oplevelser af studiemiljøet på de videregående uddannelser* (2022)
- *Nye studerendes deltagelse i sociale fællesskaber på studiet* (2021)
- *Et nyt perspektiv på faglige og sociale aspekter af studielivet* (2020)
- *Fagligt engagement og social tilknytning – fra teoretiske begreber til empirisk måling* (2020)

Danmarks
evaluerings
institut

EVA
+45 35 55 01 01
eva@eva.dk
eva.dk